REDACTIUNEA,
Administratiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele
BIROURĬ de ANUNŢURĬ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. în Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ maĭ dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-riĭ de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30, etajiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 183. Braşov, Joi 22 August (4 Septemvrie). 1902.

Stadiu de degenerare.

Tot-déuna pe vremea acésta, când se apropia sesiunea de tómnă a dietei, pressa maghiară a agitat cestiunea naţionalităţilor. In conformitate cu aspiraţiunile despotice maghiare, pressa a fost sprijinită de ordinar şi prin fapte dictate de trufia şi de ura naţională a uneltelor stăpânirii.

Ar crede omul, că anume se scormonesc şi se agită în timpul veriĭ tóte cestiunile privitóre la raportul cu naţionalităţile, cu scop de a-se aduna material pentru a însufleţi la nouă „activitate patriotică“ pe deputaţiĭ, carĭ în vacanţe, retraşĭ pe la vetrele lor, încep a-se maĭ desbăra câte puţin de purtarea trufaşe, la care se dedau peste an, şi încep a cunósce, că cu tótă închipuita infalibilitate a sentimentuluĭ patriotic, ce şi-l arógă, sunt şi eĭ numaĭ ómenĭ ca toţĭ ómenii.

Eĭ bine, aceştĭ legislatorĭ trebue ţinuţĭ mereu într'o disposiţie rĕsboinică, căcĭ, cum ar fi alt-fel cu putinţă de a se construi cu concursul lor statul naţional unitar maghiar?

In anul acesta a maĭ contribuit la urcarea diapasonuluĭ şovinist şi serbarea, ce s'a pregătit în memoria luĭ Kossuth. Cum s'ar puté óre nutri în sînul poporuluĭ maghiar însufleţirea mult scăḑută pentru fostul şef al revoluţionarilor, fără de a-se aţîţa în contra naţionalităţilor nemaghiare, pe carĭ dictatorul de odinióră, décă ar fi putut, le-ar fi sorbit într'o lingură de apă?

Eată decĭ esplicarea agitaţiunii potenţate a kossuthiştilor în contra naţionalităţilor şi a imnuluĭ împĕrătesc „Gott erhalte“.

Insĕ orĭ cât ar chiui de bucurie ḑiarele koşuthiste la fie-care mĕsură luată în contra naţionalităţilor, la fie-care urmărire a celor ce luptă pentru drepturile acestor popóre urgisite; orĭ cât ar lăuda ele pe ceĭ dela Pojun pentru „geniala“ ideiă de a cere ciocârtirea legiĭ naţionalităţilor şi orĭ cât ar demonstra contra luĭ „Gott erhalte“, înzadar, căcĭ nu vor puté face sĕ se renască entusiasmul pentru Kossuth şi ideile sale.

Fanatismul ḑis naţional de pe vremile luĭ Kossuth a fost cel puţin maĭ veritabil. Astăḑĭ şi acesta este falsificat şi susţinut maĭ mult în mod artificial, cum sunt tóte falsificate şi trase de pĕr în periodul de faţă al maghiarismuluĭ jidovit.

Maghiariĭ vor puté sĕ constate cu ocasiunea „centenaruluĭ“ luĭ Kossuth — un progres în regresul îngrozitor, ce l'au făcut în treĭ-ḑecĭ şi maĭ bine de anĭ în privinţa curăţeniei sentimentelor naţionale şi patriotice.

Orĭ nu cumva cuvêntarea, ce a ţinut'o ḑilele acestea la Timişóra ministrul de agricultură Darany, sĕ fie o dovadă, că sinceritatea şi bunul simţ încă nu s'au stins cu totul la Maghiarĭ?

A vorbit, ce e drept, ministrul calm şi într'un ton, ce pare a fi purtat de principiul echităţiĭ. A ḑis, că Maghiariĭ au respectat totdéuna drepturile şi libertăţile altora şi că acesteĭ împrejurărĭ este a se mulţămi, că în Ungaria fie-care cetăţen întêmpină o tratare egală, o iubire egală; că de aicĭ maĭ vine în special că cetăţeniĭ nemaghiarĭ, fără deosebire de confesiune, naţionalitate şi limbă, au putut prospera în mĕsură egală.

Cât pentru trecut actele sunt deja încheiate. Dér cum se potrivesc cuvintele de maĭ sus pentru present? Nu este óre superlativul nesinceritaţiĭ, nu este o curată perfidie a pretinde în faţa óspeţilor străinĭ din Germania şi Austria, că Maghiariĭ tot-déuna au respectat drepturile şi libertăţile altora, a-o pretinde în nisce momente, când tótă pressa maghiară preamăresce pasul celor din Pojun şi când ḑiarele oficióse mărturisesc, că acest pas ţinesce în adevĕr la nimicirea „libertăţilor“ acordate naţionalităţilor la 1868?

Mare degenerare a sentimentuluĭ patriotic şi de cinste naţională semnaléză cuvintele ipocrite ale ministruluĭ Daranyi!

Pactul. Vinerĭ se va relua firul tratărilor asupra pactuluĭ. De astă-dată în palatul ministruluĭ-preşedinte ungar. *Kőrber* şi *Szell* vor sosi spre scopul acesta mâne, Joi, în Budapesta. Afară de miniştriĭ-preşedinţĭ participă miniştriĭ de finanţe *Lukács* şi *Böhm-Bawerk*, miniştriĭ de agricultură *Darányi* şi *Giovanelli*, miniştriĭ de comerciu *Lang* şi *Call* şi referenţiĭ de resort. — Ce privesce sórtea proiectelor pactuluĭ, Cehiĭ vor face luĭ Koerber mare încurcătură. Deputatul ceh *Zacek* a declarat alegĕtorilor sĕĭ, că décă guvernul austriac nu va satisface postulatelor naţionale cehice înainte de desbaterea proiectelor pactuluĭ, Cehiĭ vor face *obstrucţiune în contra pactuluĭ.*

Maghiarisarea numelor de localităţĭ şi armata. Ministrul comun de rĕsboiu *Krieghammer* a dat şi din parte-i o circulară către tóte comandele militare, autorităţile militare şi către trupe, în care dispune, ca în corespondenţa lor oficială cu autorităţile ungurescĭ sĕ întrebuinţeze numele localităţilor, comitatelor şi oraşelor aşa cum s'au stabilit de ministeriul ungar de interne. — Mare bucurie în tabĕra luĭ Israel.

Austro-Ungaria şi Italia. Din *Berlin* se telegrafézá, că un diplomat italian, care a însoţit pe regele Victor Emanuel în călĕtoria sa la Berlin, a făcut o declaraţie interesantă despre relaţiile dintre Austro-Ungaria şi Italia. Relaţiile acestea, ḑise diplomatul, sunt atât de *cordiale*, încât nu esistă nicĭ un punct asupra căruia s'ar puté ivi diferenţe între cele două state. Nu corespund adevĕruluĭ conclusiunile de caracter politic, ce le trag unele ḑiare din împrejurarea, că regele Italiei n'a visitat încă pe împĕratul Francisc Iosif. E regretabil, că cestiunea reîntórcereĭ visiteĭ n'a putut fi încă resolvită. Italieniĭ însĕ sciu sĕ aprecieze sentimentele monarchuluĭ Francisc Iosif şi nu aşteptă, decât ca şi sentimentele lor sĕ fie apreciate corect. In afacerea convenţiilor comerciale n'au fost până acum tratărĭ diplomatice, ci numaĭ convorbirĭ de caracter general. Ambele guverne doresc sĕ ajungă la o înţelegere, însĕ tratărĭ diplomatice vor urma numaĭ atuncĭ, când se va fi găsit basa lor positivă. Din punctul de vedere al cestiuniĭ balcanice, nu sunt contrarietăţĭ între Italia şi Austro-Ungaria.

Guvernul contra teatrului german

Ministrul de interne a dat din nou o circulară către primăriile oraşelor din provincie, în care le interḑice de a maĭ da trupelor germane concesiunĭ de a da representaţiĭ. Acest interdict va întra în vigóre dela 1 Ianuarie 1904. Foile maghiare nu maĭ pot de bucurie, că dela data de maĭ sus din oraşele Pojun, Şopron, Sibiiu, Braşov — va dispăré arta teatrală germană.

Vocĭ despre politica Italiei.

„National Zeitung“ din Berlin scrie: „Planurile politice ale Italiei şi aspiraţiunile sale, sunt aprópe esclusiv în marea Mediterană. Privirea eĭ se îndreptă spre cósta septemtrională a Africeĭ. Cu tóte că emigraţiunea italiană nu se îndréptă nicĭ spre Africa, nicĭ spre Asia, ci numaĭ spre America, Argentina şi Brazilia, Italia crede, că se va puté întări în Africa. Abia acum în ultimul timp, ómenii de stat italienĭ, póte în urma căsĕtoriei regeluĭ Victor Emanuel cu principesa Elena de Muntenegru, şi-au îndreptat atenţiunea

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Jemeljan Piljai.

De Maxim Gorjkij.

(3) (Urmare.)

Tăceam amêndoĭ. Jemeljan fuma şi scuipa din când în când; eu priveam împrejur şi mĕ desfătam în tăcere în séra frumósă. Valurile se loviau cu monotonie ritmică de mal.

„Poţĭ tu ḑice, ce veĭ vré, totuşĭ trebue sĕ fie ceva fórte plăcut a toca în cap pe un om bogat! Maĭ ales décă o facĭ acésta cu dibăcie“, întrerupse Jemeljan tăcerea.

„Lasă-mĕ în pace cu palavrele tale“, respunseiŭ mânios.

„Palavre? Credĭ tu, că aste-s palavre? O sĕ vedĭ, că eu o sĕ sĕvîrşesc acest lucru. Eu sunt de patruḑecĭ şi şése de anĭ, şi de douĕḑecĭ de anĭ îmĭ bat capul cu trĕba asta! Ce viĕţă am eu? O viĕţă de câne! N'am nicĭ casă, nicĭ masă! Asta-i viĕţă maĭ ticăloşă, de cât a cânilor. Sunt eu om? Nu, frate, eu nu sunt om. Eu stau maĭ prost de cât un vierme şi de cât orĭ care animal. Cine póte sĕ citéscă în sufletul meu? Nimenĭ. Sciu, că esistă ómenĭ, cărora le merge bine — de ce sĕ nu-mĭ mérgă şi mie bine? Haĭ? Fire-aţĭ aĭ draculuĭ mişeĭ!“

El îşĭ întórse de odată faţa către mine şi ḑise repede: „Scii tu, odată eram p'aci sĕ .... însĕ n'am sĕvîrşit ... am fost un dobitoc .. mi s'a făcut milă .... Décă vreĭ îţĭ povestesc“.

„Nu-mĭ pasă.“

Jemeljan scóse un nour de fum şi începu: „Asta s'a întêmplat, frăţióre, în Poltawa, înainte de asta cu opt anĭ. Eu eram băiat în prăvălie la un neguţător de lemne. Un an de ḑile am mers bine, apoĭ începuiŭ de odată sĕ béu şi am risipit într'o ḑi şése ḑecĭ de ruble din baniĭ stăpânuluĭ. Am fost dat în judecată şi fu închis pe treĭ lunĭ şi aşa maĭ departe — cum e rânduiala. După ce mi-am făcut pedépsa, am eşit. Unde sĕ mĕ duc? In oraş mĕ cunosceau: sĕ mĕ duc în altă parte, n'aveam nicĭ banĭ, nicĭ haine. Atuncĭ mĕ duseiŭ la un cunoscut, care avea o cârciumă şi se ocupa cu furăturĭ şi făcea pe gazda de hoţĭ. Acest om avea inimă bună, era cum se cade şi fórte deştept. Era mare cărturar, cetise multe şi avea esperienţa vieţiĭ. Mĕ duc aşa-dér la el şi îi ḑic: „Iubite Petroff — ajută-mĕ!“ — „Decenu, rĕspunse el, asta pot s'o fac. Trĕbue sĕ ajutăm pe deaprópele, décă e de ,tépa nóstră. Sĕ staĭ la mine, sĕ beĭ sĕ mănâncĭ şi sĕ te uiţĭ împrejur!“ — Om deştept Petroff! Eu aveam mare veneraţie pentru dênsul şi şi el mĕ avea drag. Uneorĭ şedea peste ḑi în dosul tejgheleĭ şi cetea dintr'o carte despre brigandĭ sicilianĭ .... tóte cărţile luĭ erau despre brigandĭ. Aceia erau voinicĭ ómenĭ! Eĭ au sĕvîrşit mĕreţe fapte. Aveau capul şi inima la locul lor dér — în sfîrşit — venia totdéuna tribunalul şi îĭ sprăvia cu mărirea!...

„Aşa-dér, am locuit la acest Petroff o lună séu două. El îmĭ cetia şi îmĭ povestia multe lucrurĭ. Aicĭ maĭ vedeam, că adesea veneau nesce figurĭ întunecate şi aduceau lucrurĭ strălucitóre: ciasornice, brăţelete şi altele asemenea, dér am observat tot-odată, că asemenea afacerĭ nu valoréză nicĭ o copecă. Unul şterpelesce ceva Petroff îĭ plătesce preţul ĭjumĕtate — şi plătea totdéuna cinstit — şi apoĭ se face ospăţ, tărăboiŭ, scandal şi s'a dus érăşĭ totul.

Afacere próstă, frăţióre, pe urmă vine unul după altul la judecată...

„Şi de ce? Fiind-că respectivul este bănuit de furt cu spargere şi s'au furat o sută de ruble. O sută de ruble! Óre o viĕţă omenéscă sĕ nu fie maĭ mult vrednică, de cât o sută de ruble?! Nisce proştĭ! Ii spun aşa dér luĭ Petroff: „Afacerea asta nu se rentéză“. — „Hm, ce sĕ ḑic“, rĕspunde el. „Pe de o parte, cine nu preţuesce puţinul, nu e vrednic de mult, pe de altă parte asemenea afacerĭ dovedesc, că ómenii n'au nicĭ un respect faţă de sine înşişĭ — şi ăsta-i lucrul principal! Óre unul, care este conscient de valórea sa, se va înjosi sĕ fure douĕ-ḑecĭ de copece, hoţie împreunată cu spargere? Nu cred. Eu, care sunt om de cultură europénă, mĕ voiu lăsa sĕ mĕ cumpere cu o sută de ruble?“ Şi începe sĕ-mĭ aducă exemple, cum trebue sĕ lucreze un om deştept. Mult timp vorbiram despre acestea. Apoĭ îi diseiŭ: „De mult mĕ port cu gândul, sĕ-mĭ încerc norocul în chipul acesta şi deórece d-ta eştĭ un om cu esperienţă, te rog sĕ-mĕ fiĭ în ajutor cu sfatul d-tale, cum sĕ încep!“ — „Hm“ rĕspunse el, „asta pot s'o fac, dér n'ai

spre côstele Dalmației și ale Albaniei, asupra provinciilor, insulelor și mărilor, unde timp de veacurĭ au domnit faimósele cetățĭ Genua și Veneția. Germania urmăresce cu interes ambițiunile Italiei și nicăirĭ nu se împotrivesce planurilor sale. Când Italia a căutat sĕ se apropie de Franța, Germania a privit negocierile fără bănuelĭ și fără gelosie. Ea a salutat visita regelui Victor Emanuel la țarul Niculae II ca un semn de pace europénă. Regele Victor Emanuel va găsi pe împĕratul Germaniei și pe ómenii noștri de stat gata sĕ aducă omagii politicei sale și sforțărilor sale pentru desvoltarea economică și socială a Italiei".

*

Pressa austriacă nu-șĭ ascunde nemulțămirea, pe care șĭ-o esprimă în terminĭ mai mult sĕu mai puțin vii.

„Reichswehr" nu se sfiesce de a critica pe față politica actuală a Italiei, rĕcéla sa față de ceilalțĭ aliațĭ ai sĕi și arată diferența dintre atitudinea regelui Umberto și aceea a lui Victor Emanuel față de Austria și Germania.

Vorbind de uneltirile Italiei în Albania, „Reichswehr" adaugă: „E destul de trist, că suntem amenințațĭ de un aliat în sfera nóstră de influență".

Demonstrațiunĭ în Agram.

Societatea de cântărĭ *„Kolo"* din Agram șĭ-a serbat ḑilele trecute jubileul. Din incidentul acesta s'a trimis Maj. Sale o telegramă, în care monarchul era intitulat *rege croat*. Sêrbilor nu li-a plăcut acéstă. Ḑiarele sêrbescĭ din Belgrad au comentat în mod batjocuritor telegrama, ér comentariile acestea au fost reproduse de fóia sêrbéscă „Srbobran" din Agram.

In urma acéstă studenții universitarĭ croațĭ au decis sĕ arangeze o mare demonstrație contra Sêrbilor. Duminecă la amiaḑĭ o numerósă cétă de demonstranțĭ s'a adunat dinaintea comunității eclesiastice sêrbescĭ și a început sĕ înjure pe Sêrbĭ. Ferestrile băncei sêrbescĭ, instalată în acel edificiu, au fost bombardate cu pietrii. Tóte ferestrile casei cu trei etage au fost sparte.

Intervenind poliția, o parte a demonstranților s'au refugiat înaintea şcólei sêrbescĭ, ér restul s'a dus la casa comerciantului sêrb Matijevicĭ. Scenele de mai înainte s'au repetat și aicĭ. Tóte ferestrile au fost sdrobite cu pietri.

După amiaḑĭ la óra 5 s'a adunat érășĭ o mare cétă de demonstranțĭ, întrând în tóte cafenelele și ardênd ḑiarul „Srbobran". Pe piața Jelacici comisarul de poliție *Belosevicĭ* a vrut sĕ împiedece arderea ḑiarului, însĕ studenții și muncitorii croațĭ l'au însgărdat și l'au bătut cu bastóne atât de grav, încât un medic a trebuit sĕ-i lege ranele.

Séra la 6 studenții s'au adunat dinaintea tipografiei unde se tipăresce „Srbobran". Ei voiră sĕ năvălêscă în curtea tipografiei, porțile însĕ erau închise. Printre demonstranțĭ se aflau femei și copii.

Poliției nu i-a succes sĕ restabilêscă liniștea. A trebuit sĕ intervină miliția.

S'au făcut numĕróse arestărĭ.

Demonstrația s'a repetat și Lunĭ. Demonstranții au dat jos firma băncei sêrbescĭ, au spart ferestrile și șĭ-a bătut joc de poliție. Autoritatea a chemat în ajutor miliția. In timp ce miliția strîmtora pe demonstranțĭ în stradele laterale, diferite grupurĭ de turburătór dădeau năvală asupra caselor sêrbescĭ. Ordinea s'a putut restabili abia pe la órele 10 din nópte.

Serbările din pasul Șipca.

Bulgaria face marĭ pregătirĭ pentru serbările, ce se vor aranja la 15 Sept. din incidentul aniversării a 25-a a luptei de la pasul Șipca, la care au participat și veteranii bulgarĭ. Se va inaugura cu ocasia acésta și o biserică în amintirea acelei lupte. Din ordinul principelui Ferdinand, se vor face manevre marĭ, participând jumĕtate din armata bulgară.

Ministrul bulgar de rĕsboiŭ a invitat la serbare numĕroșĭ ofițerĭ superiorĭ rușĭ, vrênd sĕ arate prin acésta, cât de mult Bulgaria ține la Rusia. Au mai fost învitațĭ: ministrul de esterne rusesc contele *Lambsdorf*, principii *Hilkov* și *Galițin*, presidentul sf. Sinod *Pobjedonoscef*, ambasadorul rusesc din Roma *Nelidov*, plenipotențiatul rus din Belgrad *Țarikof*, presidentul societății de binefacere rusêscă *Nareskin* ș. a. Pressa rusêscă încă a fost învitată.

De câte-va sĕptĕmânĭ ministeriul de rĕsboiŭ bulgar și cancelaria de cabinet a principelui nu se ocupă cu alt-ceva, decât cu pregătirile serbării. Toțĭ ofițerii bulgarĭ, carĭ ș'au făcut studiile militare în Rusia, au fost împărțițĭ pentru serviciu pe lângă óspeții militarĭ rușĭ. Orașele Sofia, Burgas și Kazanlik fac pregătirĭ uriașe pentru primirea marelui duce *Nicolae Nicolaevicĭ*. O trupă de geniu lucrézǎ de ḑece ḑile lângă satul Șipca la construirea de pavilióne și corturĭ. Nu mai puțin de o miie persóne vor participa la banchetul cel mare, ce se va da din acest incident. Un antreprenor bulgar șĭ-a procurat deja 11,000 farfurii, pahare și sticle. S'au săpat pivnițĭ marĭ, în carĭ se vor plasa 1000 hectolitri de bere, comandate deja.

Bate la ochĭ, că Bulgaria n'a învitat la sêrbărĭ pe nicĭ unul din statele vecine. Ea n'a dat atențiune, decât Rusiei, fiind-că afară de Rusia, tóte cele-lalte țĕrĭ sunt pentru ea Hekuba. Nicĭ România n'a fost învitată, deși se scie cât sânge românesc s'a vĕrsat pe câmpiile bulgărescĭ pentru liberarea poporului bulgar de sub jugul turcesc.

SCIRILE DILEI.

21 August v.

Intoleranța congresiștilor sêcui. La băile din Tușnad comisarul băilor, d. Jeszenszky, arangiézǎ de repețite orĭ în cursul sesonului tombolă în favorul băilor. Fiind de față mulțĭ óspețĭ strĕinĭ, numerile câștigătóre se anunță în limba maghiară, germană și română, ca sĕ pricépă toțĭ. Vinerĭ s'a arangiat de asemenea o tombolă. Erau de față numĕroșĭ congresiștĭ sêcui. Ce sĕ veḑĭ însĕ? După ce s'a strigat un numĕr pe unguresce, și după aceea pe nemțesce, un urlet sĕlbatic a isbucnit din piepturile congresiștilor, că nu le trebue altă limbă de cât unguresce. Se înțelege, că românesce nicĭ nu mai era timp se se strige. Solgăbirĕul, care era de față, s'a încercat sĕ-i lămurêscă pe înfierbântații congresiștĭ. cǎ la un stabiliment de băi frecuentat de diferite naționalitățĭ, este o cestiune de cea mai elementară politeță, de a servi publicul, care dă banĭ pentru bilete, în limba pe care o pricepe. Tóte de giaba. Urletele și sbieretele s'au repețit mereu, până ce comisarul a declarat. că se amână tragerea și cui nu-i place sĕ-șĭ ia banii îndĕrĕt.

Apoi sĕ se mai mire șoviniștii, că boierii din România nu mai frecuentéză băile unguresci, ca mai înainte!

Representanța fundațiunei Gozsdu. Cetim în „Tel. Rom.": Din prilejul ședințelor representanței fundațiunei Gozsdu au sosit la Sibiiu, încă de Joi, Preasfinția Sa episcopul Nicolae *Popea*, Ilustritatea Sa Dr. Iosif *Gall* membru al casei magnaților, Ilustritatea Sa cav. I. *Fușcariu* septemvir în pensiune, deputatul dietal George *Serb*, domnii Avram *Berlogea* jude la curie și Dionisie *Poynar* jude de tablă, membri ai representanței, și protopresbiterul iero-monach Genadie G. *Bogoevicĭ* parochul gr. or. din Budapesta (secretar al representanței), carĭ împreună cu membrul din Sibiiu al representanței, P. *Cosma* au ținut sub presidiul Inalt Preasfinției Sale metropolitului Ioan *Mețianu* ședințe Joi, Vinerĭ și Sâmbătă. — Representanța șĭ-a terminat ședințele Sâmbătă. Din hotărîrile luate în aceste ședințe amintim, că dintre foștii 140 stipendiștĭ a șters 14, carĭ parte au absolvat, parte nu au cerut sĕ li-se susțină stupendiul și pe mai departe. Stipendii nouĕ a votat 34, între carĭ două de câte 500 coróne, cu condiția ca stipendiștii sĕ locuêscă în colegiul Eötvös din Budapesta. Suma disponibilă a fost 65.800 coróne, care a fost distribuită întrégă.

Atențiunĭ unguresci. Cetim în „Cronica": Joi, sĕptĕmâna trecută, au sosit la têrgul de vite din Budapesta 3000 de boi din Serbia, printre carĭ au fost remarcațĭ 400 d'o frumusețe rară. Imediat autoritățile unguresci au început tóte cercetările posibile spre a constata proveniența lor. I-au cântărit. i-au mĕsurat și au dedus că cei 400 boi sunt de proveniență românéscă, mai cu sémă că atât formele lor, cât și greutatea erau estraordinare față de ceilalțĭ 2600. O pĕreche de boi sêrbescĭ cântăresce 8—10 măjĭ metrice maximum, pe când o pĕreche românéscă 15 măjĭ minimum. D'aci o góně teribilă în contra funcționarilor vamalĭ, carĭ n'au supraveghiat frontiera și admonestarea consulilor din România, că n'au semnalat frauda. „Független Magyarország" se revoltă în contra acestei fraude, mai cu sémă că vitele sêrbescĭ nu sunt supuse la nicĭ o taxă vamală la întrarea lor în Ungaria. — Cum se póte, ḑic Ungurii, sĕ fim astfel înșelațĭ de Românĭ; noi nu permitem întrarea vitelor lor nicĭ cu taxe, spre a ne face concurență, aci, acasă la noi.

Serbare studențéscă interḑisă. Studenții universitarĭ din Brașov în fie-care an înainte de a pleca dela căminurile părintescĭ, dau o serbare, la care învită tóte societățile săsescĭ din localitate Serbarea din anul acesta, care era sĕ se țină erĭ în 2 Septemvrie, a fost interḑisă de poliție. Motivul acestei interḑicerĭ ni-l descopere fóia unguréscă din localitate, care spune, că poliția scie, că studenții nu se adună la serbare de adio, ci la serbare „pangermană" pentru a celebra învingerea de la Sedan.

Adunarea representanților comunalĭ din Brașov, anunțată pe ḑiua de 1 Septemvrie, s'a ținut sub președința d-lui senator Oscar Alesius. In acéstă ședință s'a stabilit budgetul pe anul viitor. Suma cheltuelilor ordinare este de 1,321,732 cor. 49 b., cheltuelĭ estraordinare 247,798 cor. 39 b., total: 1,565,530 cor. 88 b. Incasărĭ ordinare: 1,224,431 cor. 94 b., estraordinare 247,601 cor. 03 b., totaĭ: 1,477,092 cor. 97 b. Bilanțul arată prin urmare un deficit de 88,437 cor. 91 b. pentru acoperirea căruia s'a votat imposítele suplimentare de 36% pentru proprietarii de pĕmênt și 14% pentru ceilalțĭ contribuabilĭ (anul trecut era 8%).

Proces de pressă. Ḑiarului „Kronstädter Zeitung" i-s'a intentat proces de pressă pentru an articol. Rĕspunderea o luase redactorul d. Schroff, pe urmă însĕ a declarat d. profesor Dr. Lassel, că dênsul este autorul, așa că acuma d-sa va avé sĕ rĕspundă în fața juraților.

Abusurĭ de ale poștei. Un abonat al nostru din Oradea-mare, trimițênd la oficiul postal mandatul postal cu abonamentul, oficiantul i-a refusat primirea mandatului, pe motiv, că nu scie ce e aceea: *„Redacțiune"*.

Nenumĕrate sunt șicanele, ce le fac nisce oficiantĭ ignoranțĭ orĭ șoviniștĭ cu cetățenii, carĭ plătesc contribuție, suportă tóte sarcinile statului și prin urmare ar fi în drept a aștepta mai multă politeță dela organele poștei. Este de ajuns, că e scris numele orașului pe unguresce, cum cere legea despre maghiarisarea numelor de localitățĭ, ce mai e nevoie sĕ fie maghiarisată și adresa. Mâne poimâne te trezescĭ, că un asemenea individ plătit din banii noștri va cere abonaților sĕ maghiariseze și numele gazetelor.

Societatea pentru fond de teatru român. Se scie, că adunarea generală pentru crearea unui fond de teatru român îșĭ va ține adunarea generală din ëst an în Bistrița. Étă ce scrie fóia maghiară din localitate despre acéstă adunare de caracter pur cultural:

„In Bistrița de un timp încóce naționalitățile nu-șĭ încap în piele. Când Sașii, când Românii arată Ungurilor din Bistrița, cufundațĭ în letargie, că în Ungaria ei sunt stăpânĭ. Ei sciu sĕ se valoreze prin agilitatea și solidaritatea lor. Pe lângă acésta se plâng mereu de asuprirea și intoleranța, ce trebue sĕ o sufere de la tirănia maghiară. Spre a ilustra acéstă tirănie relevăm serbarea de la Bistrița, proiectată pentru 3 ḑile 7, 8 și 9 Septemvrie. Se va da un concert, un bal și o adunare poporală. La acéstă serbare, afară de Lucaciu, Coroianu și Rațiu vor sosi mai mulțĭ fruntașĭ din România, și anume numeroșĭ preoțĭ, învĕțătorĭ și ḑiariștĭ".

Cununie. D-l Victor *Moșoiu* din Bran și d-șora Maria *Popovicĭ* din Cristian, îșĭ vor serba cununia religiósă Duminecă 7 Septemvrie, în biserica română din Cristian.

Funcționarii publicĭ în România. Ministerul român de finance a întocmit o statistică de toțĭ funcționarii publicĭ din România. Din acéstă statistică resultă, că în județe sunt 2205 funcționarĭ plătițĭ cu un salar de maximum 50 lei lunar; 994 cu 50—100 lei, 354 cu 100—125 lei, 330 cu 125—150 lei, 152 cu 150—200 lei, 166 cu 200—300 lei, 151 cu 300—400 lei, 197 cu 400—500 lei, 84 cu 500—600 lei, 7 cu 600—700 lei și 2 cu 700—800 lei. In total sunt 4643 funcționarĭ salariațĭ de județe, carĭ primesc anul suma de 5.808.693 lei. Comunele urbane salariază 2316 funcționarĭ cu maximum 50 lei lunar, 1065 cu 50—100 lei, 354 cu 100—122 lei, 134

---

vré mai bine sĕ întreprinḑĭ ceva pe propria barbă — fără ajutor strĕin? Étă ce idee îțĭ dau eu: „Comerciantul Oboimoff — urmă el mai departe, — merge cu căruța totd'auna singur acasă de la depositul sĕu de lemne. Precum scii, el totd'auna are banĭ la sine. Odată pe sĕptĕmână are la sine toțĭ banii, ce i-a încasat în acea sĕptĕmână. In fie-care ḑi face vênḑare cel puțin de câte 300 ruble. Ce credĭ tu?" Eu rĕmăsei gânditor.

„Oboimoff era același negoțător, la care eu fusesem băiat în prăvălie. Asta ar fi prin urmare o afacere fórte bună: întâi îmĭ rĕsbun pentru tratarea, ce am avut'o la el, a doua am sĕ pun mâna pe o pradă grasă. — „Trebue sĕ mĕ mai gândesc" îi rĕspunsei lui Petroff. — „Asta sĕ înțelege de la sine", rĕspunse el.

Jemeljan tăcu și începu încet sĕ-șĭ facă o țigară. Purpurul de séră era aprópe stins și numai o dungă subțire, trandafirie, care din ce în ce devenia mai palidă, colora încă marginea unui nour, care rĕmăsese nemișcat pe ceriŭ. Câmpia era liniștită și tristă și vijĕliul necontenit al valurilor potența încă acéstă liniște și tristețĕ. Din tóte părțile se ridicau nisce umbre lungĭ curióse și alunecau ca nisce stafii pe d'asupra câmpiei pleșuve, care dormia obosită de fierbințéla ḑilei. D'asupra mării rĕsăriau steluțe una după alta, așa de albe și curățele, ca și cum ar fi fost făcute numai erĭ, ca sĕ împodobéscă adêncimile de catifea ale ceriului de sud.

„Écă așa, frățióre, mĭ-am bătut mult timp capul cu acéstă afacere — m'am pus la pândă în aceeașĭ nópte în tufișul de lângă rîu și aveam cu mine un drug de fer, care cântarea vr'o 12 funțĭ. Era cam spre sfîrșitul lui Octomvrie. Nóptea era fórte potrivită: era întuneric, ca în sufletul unui om. Locul nu puté sĕ fie mai potrivit ales. In fața mea podul, din care lipsiau câteva scândurĭ, așa că aicĭ trebuia sĕ măie în pas. Eu stăteam culcat și așteptam. Curagiu aveam destul nu pentru un negoțător, ci pentru ḑece! Și îmĭ închipuiam, că lucrul se va face fórte ușor. O lovitură și s'a isprăvit!..."

Jemeljan se sculă.

„Ec'așa! Stăteam culcat pe pĕmênt și așteptam. N'am de cât sĕ aplic lovitura și — am banii. O lovitură — étă totul."

(Va urma.)

cu 125—150 lei, 125 cu 150—200 lei, 171 cu 200—300 lei, 167 cu 300—400 lei, 198 cu 400—500 lei, 84 cu 500—600 lei, 7 cu 600—700 lei, 3 cu 700—800 lei și 1 cu 800—1000 lei. Comunele urbane plătesc deci 8451 funcționari. Ei încaséză anual suma de 6.125.015 lei.

O nuntă ovreéscă. Marți în 2 Septemvrie a. c. s'a sĕvîrșit în sinagoga ovreéscă din Brașov o cununie interesantă. Curiositatea a făcut, ca și scriitorul acestor rênduri sĕ fie martor ocular la actul de cununie. Rabinul a adresat în limba germană mirilor o cuvêntare însuflețită, în care a accentuat între altele: Nenumĕrate némurĭ au dispărut din jurul nostru, némul jidovesc însĕ a rĕmas și va trăi în veciivecilor, căcĭ e legea cea adevĕrată, legea lui Moise.—După acestea rabinul declară cu voce înaltă de încheiată cununia între d-șóra *Steinberg* și *Aurel Candrea* (!) „Țineți dară unul la altul, duceți o viéță curat jidovéscă, căcĭ până vețĭ urma învĕțăturile lui Moise, vețĭ scăpa de orĭ-ce primejdii îndreptate în contra vóstră de dușmanii voștri“—Unul din asistențĭ îmĭ spuse că Candrea este colaborator la „Adevĕrul“ din Bucurescĭ și că acuma plécă și se stabilesce la Paris. Candrea a scris mai multe articole de filologie în „Noua Rev. Română“ din Bucurescĭ. Unii din cetitorii revistei ar fi credut de sigur, că purtătorul acelui nume ardelenesc este român néoș, actul de mai sus însĕ îi descopere originea. El se chema mai înainte Hecht.

Reapariția ciumei la Odessa. Direcțiunea generală a serviciului sanitar român a fost însciințată pe cale particulară, că la Odessa a reapărut ciuma. S'ar fi semnalat șése casurĭ noue. Se scie, că vechii bolnavĭ se însănĕtoșise, epidemia fusese declarată ca stinsă și mĕsurile de carantină ridicate. Față cu ivirea nouelor casurĭ de ciumă, direcția sanitară română a cerut din nou avisul consiliului sanitar superior și a decis, ca portul Mangalia sĕ fie închis, ér în porturile Sulina și Constanța sĕ fie supuse la visita medicală tóte provenientele din Odessa. Acéstă mĕsură a fost luată în mod provisoriu. Décă scirea despre reapariția ciumei la Odessa se va confirma pe cale oficială, atuncĭ se va restabili carantină pentru provenienţele din acea localitate. Direcţia generală sanitară a comunicat mĕsura luată autorităților din porturile maritime române.

Concert. La dorință generală, Marțĭ în 16 Septemvrie a. c. d-șóra *Irene de Brennerberg*, cunoscuta artistă, va da un concert de violină în sala cea mare a Redutei. Prenotărĭ pentru bilete se pot face la librăria *Hiemesch*.

Reîntorcerea lui Krüger în Transvaal. Din *Londra* se telegrafézā următórele: Circulă cu insistență svonul, că revenirea generalilor burĭ la Londra, după întrevederea cu președintele Krüger, ar fi în legătură cu o eventuală întórcere a acestuia din urmă în Transvaal. Botha împreună cu Delarey și Dewett ar conduce negociațiunile pentru repatriarea bĕtrânului om de stat. Probabil, că la interpelaţia directă a regelui Eduard, guvernul va acorda lui Krüger concesiunĭ de natură, ca recunóscerea suveranităţei britanice sĕ nu-i atingă prea mult susceptibilitatea de fost șef al statului transvaalian.

Nuntă cu bătaie Escursionștii, carĭ au visitat locul de vilegiatură Nou, Dumineca trecută, au avut ocasiune a vedé o nuntă țĕrănéscă. Petrecerea a fost fórte animată până ce s'a amestecat printre nuntașĭ și un flăcău din Scheiŭ, care făcĕnd gălăgie, a fost bătut și eliminat dintre nuntașĭ.

Ce e bun, nu e scump. Se atrage atențiunea on. public strĕin, că la cumpĕrăturile, ce le face, sĕ aibă în vedere firma *M. L. Laszlo succesor Iuliu Popp*, têrgu Inului 29. Piața Francisc Iosif, unde se vînd cu prețurĭ reduse toțĭ articulii de seson.

„Poliția din Sibiiu“. Sub titlul acesta scrie *„Függ. Magyarország“* de la 2 Septemvrie următórele:

„Corespondentul nostru din Sibiiu ne comunică un cas revoltător. Maghiarul nu mai e în siguranță în Sibiiu și poliția de acolo este, până la ultimul om, unéltă órbă a agitațiunei nepatrioticilor Sașĭ. Décă în Sibiiu zăresc pe stradă un Maghiar, nemaghiarii îl infestéză cu aceea, că lasă sĕ i-se cânte *„Gott erhalte“*. Și adĭ s'a întêmplat una ca asta într'un birt; un brav tînĕr însĕ a strigat de mai multe-orĭ *„abzug“* la audirea cântării împĕrătescĭ. Atuncĭ s'au înfuriat Sașii și întorcĕndu-se contra omului în neapĕrare, au început sĕ-l insulte. L'au rănit în mai multe locurĭ barbarii și abia cu mare greutate a putut scăpa din mânile lor. Abia se simți însĕ încâtva în siguranță, când étă că apare poliția și din motive neînțelese îl amendézā cu 20 cor... Ei bine, noi aicĭ (în Budapesta) strigăm de dece orĭ „abzug“, declarăm „Gott erhalte“ de *imn al călăilor*, pe care Maghiarul nu-i permis sĕ-l asculte până la fine, și óre pe noi nu ne pedepsesce vr'un polițist descreerat?

Vom cânta și noi Sibienilor cântecul lor, sĕ aștepte puțin. In întréga Ungarie se cunósce cântarea acésta. Cum le place Sașilor?

Megállj német, majd megbánod
Hogy a magyart egszekválod.
Borödbol csinalunk dudát
Azon fujjuk el a notád:
Mégis hunczut a német.

(Pe românesce: Stai nemțule, c'o se regrețĭ, décă esecuezĭ pe Maghiar. Facem cimpoi din pielea ta și ț'om cânta din el cântecul tĕu: „Mégis hunczut a német“.)

„Și Maghiarii vor face acușĭ sĕ se cânte acest cântec, dér atuncĭ și Sașii verdĭ pot sĕ-șĭ pipăe spatele“...

Astfel sciu sĕ scrie gazetarii maghiarĭ.

Convocare.

Despărțămêntul Lipova al „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român“, în sensul §-ului 41 din statute, își va ține adunarea sa generală în *11 Septemvre* st. n. a. c., la 4 óre d. am. în localul societății române de lectură din Lipova.

Programul adunării este cel prescris de statutele Asociațiuneĭ și de regulament.

Lipova, în 18/31 August 1902.

Dr. A. Halic,
med., presid.

Reflexiunĭ asupra „unificării“ limbei literare.

(Continuare.)

Urmarea astor-fel de fenomene asupra limbei — de moravurĭ nu discut de-o cam-dată — e, că publicistul-tip din Regat, tot pe atât de puțin póte scrie și vorbi fără de a-șĭ lua refugiul la limba francesă, pe cât de puțin pricepe sĕ se lapede de cuvintele turcescĭ, franțuzescĭ și grecescĭ. Se ține însĕ fiesce-care din tagma astor-fel de publicistĭ mult superior *orĭcărui* publicist transilvănean orĭ bucovinean. Limba, accentul, stilul d-sale, tóte, tóte sunt mai românescĭ.

Intrebațĭ de Transilvănenĭ, carĭ au avut mai adesea-orĭ ocasie sĕ se întélnéscă cu Românĭ din țéră, și vețĭ afla lucrurĭ la aparință de tot paradoxe. Ast-fel d. e. o sĕ vĕ scie povesti atarĭ Transilvănenĭ, că li-s'a întêmplat, că în aceeașĭ di, ba chiar și în aceeașĭ óră și în aceeașĭ societate, d. e. bucuresceană, un domn orĭ o damă a constatat, că se observă Transilvăneanul, îndată ce a pronunțat omul nostru douĕ cuvinte, ér alții, că audindu-l vorbind, nicĭ nu le-a venit aminte sĕ presupună, că este „frache ghe ghincolo“. Credețĭ d-v., că orĭ unii, orĭ alții au spus un neadevĕr din considerații de complesanță? Nicĭ decum. Va fi fost numai șiret Transilvăneanul și se va fi folosit de următórea recetă, — cu ajutorul căreia orĭ-ce Transilvănean póte „dupa“ (păcăli) pe cutare orĭ cutare Levantescu.

1) *Limba:*

Dică în loc de:		
Dică în loc de:	Legumă	— zarzavat
" " " "	Lemnuș orĭ aprinjóră	— chibrit
" " " "	vinars	— rachiu
" " " "	suburbiu	— mahala
" " " "	ciuber (ung. cseber)	— hârdău (ung. hordó)
" " " "	cociș (ung. kocsis)	— vizitiu (ung. vezetó)
" " " "	legătóre de ciorapĭ orĭ de călțunĭ	— jaretieră
" " " "	chisăliță	— borș
" " " "	șorță	— tablieră

Dică în loc de:		
Dică în loc de:	brîu, încingĕtóre	— cordon
" " " "	petealā (termin de orig. latină folosit de 3 milióne Românĭ de dincóce)	— panglică orĭ — pantlică. (Ung. — gur. pántlika)
" " " "	vĕl	— voal
" " " "	domn, dómnă	— cocon, cocónă
" " " "	domnișor	— coconaș
" " " "	domnișóră	— coc. duducă
" " " "	albastru vênĕt mieriu	— blö (sunetul ö — nicĭ nu-l are — limba română)
" " " "	batjocură	— zeflemea
" " " "	sur	— gri
" " " "	veșted	— fanat
" " " "	de rîs	— caraghios
" " " "	suman	— palton
" " " "	peptar	— jiletcă
" " " "	spăcel	— bolero
" " " "	tindă	— antișambră
" " " "	nod	— nö (sic!)
" " " "	fustă	— jüpon
" " " "	epistoler	— factor
" " " "	teatralist	— actor
" " " "	călĕtor	— voiajor
" " " "	gimnasiu	— liceu
" " " "	șod	— curios
" " " "	statuă	— statuie (fr. statue)
" " " "	nuvelă (noveală)	— nuvelă
" " " "	întreprindĕt.	— antreprenor
" " " "	noi scriem	— noi scrim
" " " "	de ce folos?	— la ce bun? (ung. „minek jó?“)
" " " "	a publica	— a da în vileag (ung. „világgá bocsátani“.)

Décă mai întrebuințéză terminĭ ca ciulama, capama, musaca, lefegiu, scandalagiu, palavragiu, moftangiu, mahalagiu, tinichigiu, fistichigiu, uvrier, fonderie, imprimerie, tutungerie, corsaj, visaj, ultraj, hauș, vertij, și așa mai departe cu grație în infinit, atuncĭ e pe drum Transilvăneanul nostru de a trece înaintea fratelui sĕu liber Levantescu drept un Român, care cunósce limba *adeverată* românéscă.*)

Ii mai lipsesce însĕ:

2) *Accentul.*

Al naibii lucru accentul acesta *veritabil* românesc. Chiar și ómeni serioșĭ de dincolo nu vor sta un moment la îndoélă sĕ declare, că *orĭ-ce* Transilvănean, care nu a trăit în Țéră, vorbesce românesce, cu „accent unguresc“. Aceștĭ ómenĭ însĕ n'au nicĭ habar de limba maghiară, necum de accentul atât de particular maghiar; n'au ideie, că cei mai mulțĭ Românĭ, carĭ și-au făcut școlile în limba maghiară, vorbesc unguresce cu accent pronunțat *românesc.*

Sĕ ne mai mirăm apoi de „palavragii“ de dincolo, carĭ cu „afront“ fac critică accentului Transilvănean, decretând accentul *levantin* de singurul accent veritabil românesc!

Orĭ totușĭ póte va fi adevĕrat, că accentul și pronunțarea din Bucurescĭ sunt cele mai românescĭ? Dér pe ce basă și cu ce drept? Fiind-că e capitala română? Dér décă întêmplarea istorică ar fi voit ca Iașii. Chișineul. Seliștea orĭ Alba-Iulia sĕ fie capitale? Și apoi cu o logică de acestea s'ar puté decreta de limba cea mai veritabilă nemțéscă, limba din Viena orĭ cea din Berlin, nu dialectul, ci limba cum o vorbesce, „accentuéză“ și pronunță pătura cultă.

Moldova, ținutul Năsĕudului. al Orăștiei, al Sĕliștei, al Brașovului din Transilvania, Basarabia, o mare parte a Românilor din Muntenia, decĭ *majoritatea poporului* român pronunță și acentuéză altfel, decât Românul din mahalaua Bucurescilor. Cât de diferit era graiul lui V. A. Urechiă de acela al cutărui „palavragiu-mahalagiu-fistichigiu“ din Bucurescĭ,

Insĕ cu tóte acestea numai Românul, care se folosesce de turcisme, franțuzizme, grecisme, germanisme și *maghiarisme* specifice *bucurescene*, și care vorbesce „rĕpĕ-dĕ“ ca un levantin, numai acel Român vorbesce *bine* și *corect* românesce? Nu, de o miie de orĭ nu! In Muntenia la țéră, în Transilvania la Brașov, Orĕștie orĭ Sĕliște sĕ vorbesce mai curat și sĕ pronunță mai corect românesce, decât în Bucurescĭ. Dér sĕ 'nțelege: un publicist din Bucurescĭ nu are nevoie. nicĭ datorință morală sĕ *cunóscă* mai întâi și pe Românii din ținuturile amintite, și numai după aceea sĕ facă critică.

(Va urma.) *Dr. Alex. de Vaida-Voevod.*

*) Sunt și Levantescĭ de aceia, carĭ pretind, că barometrul românismului e apetitul manifestat în fața unui blid plin de țîrĭ. — A. V. V.

ULTIME SCIRI.

Agram, 3 Septemvrie. Cu ocasia demonstrațiilor de Lunĭ séra, tóte prăvăliile sêrbescĭ au fost cu desăvîrșire devastate. Demonstranții n'au crutat nimic. Turburárea a avut caracterul unei adevĕrate revolte. Poliția a fost incapabilă de a înfrâna pe demonstranțĭ. Pe strade se audiau pușcăturĭ de revolver. Șése polițiștĭ au fost grav rănițĭ. Numĕrul total al răniților e de 29.

Berlin, 3 Septemvrie. Impĕratul a plecat adĭ în Posen, unde va petrece cincĭ dile. S'au luat cele mai întinse mĕsurĭ de siguranță pentru persóna împĕratului. Mai multe sute de polițiștĭ și detectivĭ au plecat din Berlin și Breslau în Posen. Edificiul museului circumscripției, unde se vor da banchetele festive, e păzit de miliție.

Berlin, 3 Septemvrie. Se svonesce, că Italia a obținut concesiunile dorite de la Germania, referitor la convenția comercială.

Bucurescĭ, 3 Septemvrie. Erĭ au fost arestațĭ și depușĭ la închisórea Văcărescĭ domnii *Castellan* (Kästenbaum!) reportor la „Adevĕrul“ și *Munteanu* (Goldenberg!), care ținea locul de administrator la același diar, în absența lui Sache *Petreanu* (Iție Rubinștein), carĭ au fost surprinșĭ în flagrant delict de șantaj, luând banĭ de la individul Ausbruch, pentru ca sĕ înceteze cu campania întreprinsă în numitul diar contra lui. — Opinia publică este fórte satisfăcută de acéstă mĕsură a parchetului luată în potriva acestor evrei, carĭ sub nume românescĭ de o lungă serie de anĭ teroriséză lumea și își bat joc de instituțiile țĕrii.

Diverse.

Din măturător-miliardar. Andrew Carnegie, celebrul milionar filantrop, povestesce în cartea sa: „The Empire of Business“, următórea anecdotă personală: „Când chiar un începĕtor de afacerĭ ar mătura biroul în fie-care diminéță, nu ar fi nicĭ un rĕu. Chiar eu singur l'am măturat odinióră, și sciți în tovărășie cu cine? Cu David Mac Cargo, actualul director general al companiei drumurilor de fer din Alleghany Valley și cu Robert Pitcairn, directorul general al societăței drumurilor de fer din Pensilvania. David între altele era așa de mândru de plastronul strălucit al cămășei sale, că îl acoperea totdéuna cu o batistă de mătase, înainte de a lua mătura în mână“.

Sosiți în Brașov.

Pe diua de 2 Septemvre 1902.

H. Pomul verde: Socecu. Fischer. Mateescu, Bucurescĭ; Jianu, Brăila; Ianopol, Roșiori de verde: Mețianu, protopop, Zerneștĭ; Cziffra, Gy. Szt. Miklăuș: Schuster, Dr. Hager, Stein.

H. Europa: Petrovicĭ Câmpina; D-na Leiba, Cairo; Bley, Berlin Csontos, M. Fata; Török Triest: Gaspar, M. Roth, Clușiu; Weiss, Budapesta; Csura, Viena; Russkay, T. Roff.

H. Orient: Columbianu. Ionescu, Craiova; Bolchwer, Brăila; Elias, Haromkut.

H. Grand: Georgescu, Cremenianu, Bucurescĭ; Sternberg, Galațĭ; Kahn, Zürich; Schwarz, Guttmann, Viena.

*Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.***
*Redactor responsabil: **Traian H. Pop***

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 banĭ pentru ecomandaţie.)

Scrierĭ scolare.

Recompensele şi pedepsele în şcóla poporală, studiu pedagogic de *d. Dariu*, cu un adaus, 64 pag. format mare. preţul 60 banĭ, sĕ póte procura dela Tipografia A. Mureşianu, precum şi dela autor şi n di librariĭ.

Cântul în şcóla poporală de *Iulin Pop*, învĕţător în Năsĕud. Teoriă, praxă şi cântărĭ. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Preţul 60 b. (cu posta 66 b.)

Manual catechetic pentru primii anĭ şcolasticĭ, ca îndreptar pentru catecheţĭ, învĕţătorĭ şi părinţĭ, prelucrat de *Basiliu Raţiu*, profesor la seminariul din Blaşiu. Preţul 80 b. (cu posta 90 b.)

Gramatica limbei române, pentru şcólele inferióre, prelucrată după sistemul fonetismului modern, de *Ioan Papiu*- Partea I. Etimologia. *Ediţiunea II.* Preţul 50 banĭ.

„Invĕţătură creştinéscă" séu *Catechismul mare* pentru tinerimea greco-cat *Ediţiunea III.* (1898). Cu binecuvêntarea episcopului de odinióră al Gh-rlei, Ioan Alexi. Noua ediţiune a apărut cu îmbunĕtăţirĭ şi e tipărită cu ortografia cu semne. Conţine 284 pag., format 8⁰, e legată solid şi costă cor. 1.60 (cu posta cor. 1.80).

„*Carte de cântece* pentru tinerimea şcolară adunate şi aranjate de Ioan *Dariu*". A apărut numai acum şi conţine: hore, marcurĭ şcolastice şi eroice, elegii, imnurĭ, şântece religióse şi alte multe soiurĭ alese din cele mai frumóse şi de cei mai vestiţĭ poeţĭ ai noştri. Costă 50 b. (plus 10 b. p.)

Legea de pensiune pentru învĕţătorii pop. din Ungaria. Preţul 44 banĭ (+ 5 b. porto.)

Oral general pentru şcóla românâ cu 6 clase şi cu un singur învĕţător de Georgiu Magyar. Preţul 80 b. (+ 10 b. p.)

Îndreptar teoretic şi practic pentru **învĕţămêntul intuitiv** în folosul elevilor preparandiali, a invĕţătorilor şi a altor ómenĭ de şcólă de V. Gr. *Borgovan* prof. de pedagogie. Ediţiunea III. Preţul 2 cor. 40 banĭ (+ 10 b. p.)

Scriptologia, séu modul de a învĕţa cetitul scriind. Îndreptariu pentru invĕţătorĭ la tractarea Abecedarului de Basiliu *Petri* prof. preparandial pens. Preţul cor. 2. (+ 10 b. p.)

Curs practic de limba maghiară pentru şcólele popor. rom. întocmit pe basa noului plan ministerial de invĕţ. de Ioan *Dariu* cu concursul mai multor bărbaţĭ de şcólă. Partea I. pentru anul I-iu şi al II-lea de scólă. Preţul 32 banĭ (+ 10 b. p.)

Aritmetică pentru şcólele poporale de F. E. Lutz. Tradusă de un învĕţător după a 9 ediţie germână. Anul I şi II. de şcólă. Numerii 1 - 10, 10—20 şi 20—100. Preţul 40 b. plus 5 b. porto.

Geografia Ungariei şi elemente del geografia generală pentru şcólele poporale de Dr. Nicolau Pop, conrector, şi profesor asesor consistorial, revĕdută şi îndreptată mai ales cu prvire la date statistice de Nicolau Piţ-a profesor la gim. rom. gr. or. din Braşov. Ediţiunea a şeptea (cu charta Ungariei) Preţul 60 b. plus 10 b porto.

Cărţĭ pentru comercianţĭ
şi funcţionarĭ de bancă:

Introducere în contabilitate şi contabilitatea în partidă simplă, de *I. C. Panţu.* O carte bună pentru a învĕţa cu uşurinţă contabilitatea Paginĭ I—VIII + 213. Preţul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„Curs complet de corespondenţa comercială" de *I. C. Panţu.* Conţine modele de circulare, scrisorĭ de informaţiunĭ, recomandaţiunĭ şi acreditive; scrisorĭ în comerciul cu mărfurĭ, comisiune şi espediţiune; cestiunĭ cambiale, afacerĭ cu efecte, monede, cupóne etc. Preţul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea duplă, de *I. C. Panţu.* Acéstă broşură conţine: *afacerile de credit cambial şi afacerile de bancă.* Preţul broş. 2 coróne (+ 10 banĭ porto).

Un capitol din *Contabilitatea duplă* de *I. C. Panţu.* Tracteză principiile contabilităţii duple ilustrate cu diferite esemple. Preţul 1 cor. (+ 10 b. p.)

Procent, Promil, Interese şi Teoria conturilor curente de *I. C. Panţu.* Arată calcularea intereselor pe anĭ, pe lunĭ şi pe ḑile într'un mod practic; sunt mai multe esemple esplicate amĕnunţit. Preţul 80 b. (+ 10 b. porto.)

„Bucătărésa naţională", carte de bucate a bucătăriei române, francese, germane şi ungare. Felul bucatelor sunt înşirate tóte în ordine alfabetică după numele lor. Limbagiul e uşor. Costă numai cor. 1·60 (plus 40 banĭ porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 2 Septemvrie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	121.15
Renta de coróne ung. 4%	98.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119.35
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	98 —
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	119.85
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.60
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	204.60
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	163 35
Renta de argint austr.	101.80
Renta de hârtie austr.	101.65
Renta de aur austr.	121.50
Losurĭ din 1860.	152.25
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	15 85
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	736.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	689.—
Napoleondorĭ	19 05
Mărcĭ imperiale germane	116.95
London vista	239.75½
Paris vista	95.15
Rente austr. 4% de coróne	100.15
Note italiene	94 85

Cursul pieţei Braşov.

Din 3 Septemvrie n. 1902.

Bancnot rom.	Cump.	18.90	Vênd.	18.94
Argint român.	„	18.80	„	18.88
Napoleond'orĭ.	„	19.04	„	19.07
Galbenĭ	„	11.20	„	10.30
Ruble Rusescĭ	„	2.54	„	—.—
Mărcĭ germane	„	117.25	„	— —
Lire turcescĭ	„	21.40	„	21.50
Scris fonc. Albina 5%		101.—	„	102.—

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Maiŭ st. n. 1902.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·40 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min. séra.
IV. Tr. acc. la órele 10·26 m. séra.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Tren accel. la órele 5·15 m. dim.
III. Trenul mixt la órele 11·40 a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
V. Tr. mixt. la óra 6·— min. séra.

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5.19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad la óra 9.18, cu Ciuc) Szereda. la óra 10.46 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de per. la óra 3·15 m. p. m.

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 3·41 min. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·14 m. d. am.
IV. Trenul mixt la óra 9·42 m. séra.

Dela Brasov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óre 8·50 mim. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m. (are tură legă cu linia Tuşnad-Ciuc-Gyimes.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tren accel. la órele 5·7 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 8 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiu la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·7 min séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
II. Trenul mixt. la óra 9·23 min. p. m.
III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.
IV. Tren. de pers. la óra 7·49 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).
V. Tren accel. la órele 10·14 m. séra.

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

I. Trenul de persóne la óre 8 25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda óra 3·20)
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
III. Trenul mixt, la óra 6·50 m. séra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·02 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 8·18 m. séra.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·50 min. séra.
IV. Tren mixt la óra 10·5 m. séra.